

Krónika

A végrehajtási utasítás.

Lapunk mai számához már csatoltuk füzet alakjában az 1935. évi 4. törvénycikk (új erdőtörvény) végrehajtási utasítását.

Az 506 §-t és néhány kimutatás-mellékletét tartalmazó vaskos füzet a tanúsága annak a részletes és alapos munkának, amit a földművelésügyi miniszterium a végrehajtási utasítás összeállításával végzett.

Az első szavunk tehát nem lehet más, mint ennek a munkának az elismerése, bár véleményünk szerint — amit változatlanul fenntartunk — sokkal előbb meg kellett és meg lehetett volna jelennie.

Magának a végrehajtási utasításnak a legértékesebb bírálatát kétségkívül a gyakorlati élet fogja néhány év alatt elvégezni.

Addig is azonban, amíg erre mód és idő nyílik, szükségesnek tartjuk néhány rendelkezésre kitérni különös utalással a törvény ezzel kapcsolatos intézkedéseire és azokra a megállapodásokra, amik a törvény egyesületi tárgyalása során jöttek létre.

Legelsősorban a rendelet első 14 §-ával kívánunk általánosságban foglalkozni.

Lényegében ez a 14 § tartalmazza az erdők törzskönyvének összeállítására vonatkozó rendelkezéseket.

Anélkül, hogy a rendelkezések részleteibe belemenénk, egy elvi jelentőségű hibát állapíthatunk meg.

A törvény 237. §-a (7) bekezdésének 2. pontja előírja azt, hogy az erdők törzskönyvében való nyivántartás szabályainak rendeletben megállapításánál a földművelésügyi miniszter úr az Országos Erdőgazdasági Tanácsot meghallgatni köteles.

Megállapítjuk azt, hogy ez nem történt meg, jöllehet a Tanács a végrehajtási utasítást megelőzőleg már, mintegy 9 hónapja megalakult.

A magunk részéről nem szeretnők, ha általánossá vál-

nék az a szokás, hogy a törvény által a Tanács elé utalt kérdéseket a Tanács meghallgatása nélkül intézzenek el.

Sőt úgy érezzük, hogy a törvény szigorú és pontos betartása tekintetében éppen a miniszteriumnak kell előljárnia.

Ami már most a lényegét illeti az intézkedéseknek, nem tartjuk helyesnek azt, hogy a miniszterium a legapróbb detail kérdés elintézését is magának tartja fenn.

A törvény 2. §-a egész csomó kivételt sorol fel, amely esetben a törvény 1. §-ában felsorolt terület nem tartozik a törvény rendelkezései alá.

Kétségtelenül vannak ezek között a kivételek között olyanok is, amelyeket a törvény 7. §-ának kissé tágabb értelmezése mellett az erdők törzskönyvébe még mindig fel lehet venni (2. §. b) pont), de mindenesetre ki kell tüntetni akkor is a területre vonatkozólag azt, hogy az nem tartozik az erdőtörvény rendelkezései alá.

Erre nézve pedig a végrehajtási utasítás semminő rendelkezést nem tartalmaz.

Túlhajtott központosításnak tartjuk azt, hogy a 2. §. b) pontja alá tartozó kivételekkel a végrehajtási utasítás egyáltalán nem foglalkozik, illetőleg az utasítás mai szövege az ilyen területek felett való határozathozatalt teljesen a miniszteriumnak tartja fenn.

A törvénynek ez a rendelkezése ugyanis kiveszi a törvény hatálya alól azokat a földadó kataszterben, vagy az erdők törzskönyvében erdőként nyilvántartott területeket, amelyeket az 1933. év végéig kiírtottak és az erdőgazdasági művelés alól kivontak.

Ez a rendelkezés tulajdonképpen amnesztia az 1933. év vége előtt eszközölt irtásokra.

Amennyiben az irtás az 1918. évi 3296. M. E. számú rendelet megjelenése előtt történt, az akkori minősítés szerint nem feltétlen erdőtalajon: az irtáshoz a birtokosnak teljes törvényes joga volt.

Az említett rendelet megjelenése óta az átalakításhoz miniszteri engedély kellett s a törvény rendelkezése felmenti a megtorló intézkedés, vagy állami beavatkozás alól

(megtorló eljárás) azt a birtokost is, aki ilyen irtási engedélyt nem kért.

Gyakori lesz az az eset, hogy aránylag kis területeket a birtokos jogosan, vagy az engedély kikérése nélkül kiirtott, s ezt a körülményt hatósági bizonyítvánnyal, esetleg kataszteri birtokívvvel, vagy tanukkal igazolni tudja.

Semmi akadályja nincs tehát annak, hogy az ilyen területeket a törzskönyvi összeírásból már maga az erdőfelügyelőség kihagyja, s ezzel szemben semmi sem indokolja azt, hogy az ezek felett való döntés a miniszterium kezébe kerüljön.

A törvény 4. §-a ugyanis csak vitás kérdés esetén igényli a miniszter döntését és ezt megelőzőleg az Erdőgazdasági Tanács meghallgatását.

Márpedig, ha az erdőfelügyelőség szükség esetén a helyszínén is meggyőződik arról, hogy a kérdéses területet tényleg nem művelik erdőgazdaságilag, hanem azt pl. belsőség, szántó, rét, stb. gyanánt használják, a birtokos pedig okmányszerűleg igazolja azt, hogy az átalakítás az 1933. év vége előtt történt: akkor vitás kérdés nincs és a miniszternek nincs mi felett döntenie, vagy az Erdőgazdasági Tanácsot meghallgatnia.

Véleményünk szerint itt a végrehajtási utasítás hiányos, mert bele kellett volna venni egy rövid rendelkezést arra nézve, hogy az irtás időpontjának megállapítása tekintetében az erdőfelügyelőség mit fogadhat el bizonyíték gyanánt (községi bizonyítvány, birtokív, esetleg tanuk, vagy az erdőfelügyelő személyes tudomása, stb.).

Mert arra azután igazán semmi szükség nincs, hogy egész apró ilyen területek ügyével a miniszterium és a Tanács foglalkozzanak akkor, amikor a birtokos kétséget kizáró módon igazolja már az erdőfelügyelőségnél azt, hogy a terület nem tartozik a törvény rendelkezései alá.

Nem tartjuk a magunk részéről szerencsésnek a 22. §. első és második bekezdését sem.

Ezek a rendelkezések annak a körülírását tartalmazzák, hogy mit lehet erdőgazdálkodásra alkalmas és a termőhely szempontjából is alkalmas fafajnak tekinteni.

Véleményünk szerint a törvény 36. §-ának 3. bekezdése a fafaj megválasztását, bizonyos eseteket kivéve, teljesen a birtokos hatáskörébe utalja.

Ezzel szemben a végrehajtási utasítás említett 2 bekezdése egész csomó olyan általános kijelentést tartalmaz, amelyek alkalmasak arra, hogy a kb. egy évtizeddel ezelőtt gyakran felpanaszolt túlzások (pl. az akáccal, gyertyánnal, stb.-vel szemben és épen megfordítva a tölgy érdekében) megismétlődjenek.

A fanem megválasztásánál a birtokost elsősorban saját gazdasági érdekei vezetik.

A kérdést teljesen csak egy gyakori példával tudjuk megvilágítani.

Például a birtokosnak nagyon kiterjedt szőlőgazdasága van, vagy nagyobb számú cselédsége, s a szőlőkaró szükségletének ellátása szempontjából akácot, a nagy mennyiségű tüzelőszükséglet ellátása céljából pedig valamilyen gyorsan növvő lágy fanemet akarna kisebb kiterjedésű erdejében az eddig ott tenyésztett tölgy, cser, vagy bükk helyett tenyészteni.

Hiába számítanám ki azt, hogy a 80 éves tölgygazdaság mellett a birtokos az általános piaci helyzet szerint nagyobb értéket tudna termelni, mint az akác, vagy a lágyfa alkalmazása esetén, a birtokost feltétlenül megkárosítanám, ha az eredeti fanem megtartására kötelezném.

A közvetlen következmény ugyanis az volna, hogy a birtokos a maga szükségleteit már a közel jövőben nem tudná maga ellátni, hanem egyéb jövedelmeiből kellene áldozatot hoznia, mert hiszen a hosszabb élettartamú magasabb vágásfordulót igénylő fanemekhez abban az időben még hozzá sem lehet nyulnia, amikor a másikat már nyugodtan vághatná.

Nincs az az értékkülönbözet, amelyik a birtokost ezeknek a költségeknek idő előtt való befektetéséért és a kamatveszteségért kárpótolná.

De számolnunk kell még egy másik körülménnyel is.

Amíg pl. a fenyésztésre előírt, vagy előírandó tölgy műfát a birtokos a legtöbb esetben csak távoli vidékekre

tudná értékesíteni, amikor pedig a vásárló a vasúti fuvardíjat a forgalmi értékből levonná, addig az ehelyett felhasználásra kerülő egyéb anyagot kénytelen volna nagyobb távolságról máshonnan beszerezni, s így a szállítási költséget neki kellene megfizetnie.

Olyan tömegterméknél, amilyen a fa, ez a kétszeres szállítási díjkülönbözet igen sok esetben nemcsak kiegyenlíti a két fafaj értéke között mutatkozó piaci árkülönbözetet, de a gazdasági mérleget igen sok esetben az általános piaci értékelés szerint kevésbé értékes fa nem javára dönti el.

Véleményünk szerint tehát teljesen elegendő lett volna itt is utalni a 36. §. 3. bekezdésére és megismételni azt, mikor kell a fa nem megválasztásába beleavatkozni.

Az utasítás 80. §-ának 3. és 4. bekezdése általános szabályokat állít fel a vágásforduló megállapítása tekintetében.

Ezt a beavatkozást az eddig üzemtervszerű kezelési kötelezettség alá nem eső erdőknél nem tarthatjuk teljesen jogosultnak sem.

Újból utalunk a 36. §. 3. bekezdésére.

A vágásforduló megállapításánál elsősorban a birtokos érdeke és gazdasági céljai az irányadók.

Mi sem vagyunk kevésbé hívei a rendszeres és okos gazdálkodásnak, mint azok a kollegák, akik az utasítást összeállították.

A mi véleményünk azonban az, hogy megfelelő gazdasági rendszabályok esetén, amiket az üzemterv hivatott megállapítani, bármilyen vágásforduló mellett lehet helyesen és jól gazdálkodni anélkül, hogy a talaj termőerejét csak egy pillanatra is kockára tennők.

A mi véleményünk szerint ezért a súlyt nem arra kell helyezni, hogy a vágásforduló alacsony, vagy magas legyen, hanem arra, hogy a felújítás, vagy felújulás a használatot közvetlenül követőleg biztosítva legyen.

Ez a mértéke a beavatkozásnak az, ami feltétlenül közérdekű, s a hivatalos adminisztráció maga is láthatta, hogy a törvény tárgyalása során, ennek az érdekében a leg-

erősebb mértékű állami beavatkozást sem ellenezte az érdekesség.

Bármennyire szeretjük is a szép szálas növéssű tölgy, vagy bükk szálerdőt, nem szabad idegenkednünk és nem szabad elzárkóznunk az átalakítás elől akkor, amikor ezt a birtokos óhajtja, hanem arra kell törekednünk, hogy a választott új fanemnél is biztosítsuk a talajvédelem céljainak is megfelelő gazdálkodási módot.

A 86. §. 2. bekezdése az üzemterv hivatalból való módosításával foglalkozva kimondja azt, hogy „az új üzemterv alapjául szolgáló gazdálkodási alapelvek az erdőgazdasági közérdek szempontjából a korábbi üzemterv gazdálkodási alapelveinél kedvezőtlenebbek nem lehetnek“.

Elsősorban megállapítjuk azt, hogy mi csak egyféle közérdeket ismerünk és idegenkedünk minden olyan meghatározástól, amelyik egyik, vagy másik gazdálkodási ág érdekében külön közérdeket kíván megállapítani.

Hiszen elképzelhetetlennek tartjuk azt, hogy pl. az így megállapítandó ipari, kereskedelmi, termelői, erdőgazdasági, mezőgazdasági, állattenyésztési, stb. közérdekek között valamilyen szakértő meg tudná azután a helyes utat találni.

De egyébként sem tartjuk az ilyen általános kijelentéseket egy végrehajtási utasításban alkalmazhatóknak akkor, ha az utasítás semminemű rendelkezést nem tartalmaz arra nézve, hogy ez az általános jellegű meghatározás végeredményében mit is jelent.

Mert pl. vegyünk csak a vágásfordulót.

Vajjon egy bányavállalat erdejében, vagy ennek közvetlen közelében lehet-e az „erdőgazdasági közérdekkel“ ellentétben állónak minősíteni azt, ha a birtokos fenyőerdjét 40, vagy ha a termőhely ennek megfelel, akkor 35, vagy 30 éves vágásfordulóra rendezi is be, ha a letarolt területek azonnal eredményes befásításáról minden alkalommal gondoskodik?

Vagy pl. fejlett bőripar mellett lehet-e ugyanannak a közérdeknek a szempontjából kifogásolni azt, ha a birtokos a megfelelő talajon cserkéreg-üzemet rendez be, az elvéniülni kezdő tuskók pótlásáról idejében gondoskodik, s

általában ügyel arra, hogy az erdők kellő sűrűsége és kellő növekvése mindig meglegyen?

Épen így tudnánk a fafaj tekintetében is akárhány példát felhozni.

Ezzel szemben az ilyen általános kitételek márcsak az emberi természetnél fogva is, amelyik a maga indokolt, vagy indokolatlan előszereteti tárgyaihoz, vagy saját elgondolásaihoz nagyon szeret ragaszkodni, igen sokszor szolgálhatna kellemetlen, egyik félre, sőt legtöbb esetben a közre sem kívánatos nézeteltérésekre alapul.

Az utasítás 91. §-a a 2. bekezdésében rendkívüli használatot kíván megállapítani az üzemterv nélkül kezelt erdőkre is, és pedig a következő kitételrel: „üzemterv hiányában rendkívüli használat az, amely a talaj- és faállományviszonyok tekintetbevételével mellett az okszerű és tartamos gazdálkodásnak megfelelő évi mértéket meghaladja.”

Külön kívánjuk itt először a tartamosság kérdését tárgyalni.

Maga a törvény 9. §-a a fahasználatok tartamosságát nem írja elő feltétlen követelmény gyanánt.

Ez egészen természetes is addig, amíg a magántulajdont elismerni és tiszteletben tartani kívánjuk.

Véleményünk szerint tehát a tartamosság a nem kötött (39. §. 4. pontja alá tartozó) erdőnél még az üzemtervnek sem feltétlen kelléke.

De a másik szempontot véve figyelembe, véleményünk szerint rendes, vagy rendkívüli használatról csak ott lehet szólni, ahol valamilyen előírás, valamilyen terv van, mert enélkül minden használat egyszerűen használat minden külön jelző nélkül.

Az évi mértékkitétel ismét csak a vágásforduló önkényes megállapítására utal, amire a hajlandóság — sajnos — elég nagy mértékben megvan.

Amint az első erdőtörvény megszületése alkalmával senki sem beszélt a kötött birtokok előző gazdálkodására vonatkoztatva rendes és rendkívüli használatokról, éppen úgy nem lehet ilyenről beszélni ma sem azokat az erdőbir-

tokokat illetőleg, amelyik erdőbirtokokat mostanáig nem kezelték üzemterv szerint.

Nagyon meg kell elégednünk az eredménnyel, ha egy vágásfordulónak megfelelő időtartam alatt el tudunk érni bizonyos szabályos állapotot ezekben az erdőkben.

És itt még egy dologra rá kívánok mutatni.

Nem szabad a mindenáron való készletgyűjtés politikáját üznünk tovább is, mert ezzel a jövőt károsítjuk meg, és pedig erősen.

Nekünk annyi a helytelen összetételű, rossz növésű, középkorú és fiatalabb erdőnk — az idősebb állományok jelentékeny részéről nem is beszélve, — hogy az erdők sokhelyütt csak egy kis hányadát hozzák annak a fatermésnek, amit azoktól joggal elvárhatnánk.

Ezért az én véleményem szerint meg kell barátkoznunk ezeken a helyeken a rövidebb vágásfordulót igénylő, gyorsabb növésű fanemeknek sokkal erősebb mértékben való betelepítésével, vagy legalább ideiglenes közbeiktatásával, mert csak így lesz módunkban aránylag rövid időn belül abba a helyzetbe hozni a gazdaságot, hogy a lassabb növésű fiatalosokból keletkező és most már jobban gondozott erdők megfelelő beérését pénzügyileg is be tudja várni.

Számszerű példával is lehet igazolni, hogy pl. az akác, vagy egyes lágú fanemek időleges betelepítésével át tudjuk gyorsabban is alakítani a rossz összetételű idősebb, vagy középkorú állományokat anélkül, hogy a jövő használatok jelentősége akár a mennyiség, akár az érték tekintetében számbavehető csorbát szenvedne.

A rendelet 110. §-a foglalkozik az erdőtiszt (esetleg közös erdőtiszt), vagy alerdész alkalmazásával.

Már a törvény tárgyalása alkalmával rámutattunk arra, hogy ezen a téren is tartózkodni kell minden túlzástól.

Sajnos a rendeletnek ez a §-a is több olyan kívánságot tartalmaz, amibe — véleményünk szerint — az állami felügyeletnek nem kell, sőt nem szabad beleszólnia.

Hyen pl. az erdőtiszt lakóhelyének a megállapítása, vagy a javadalmazás mértéke, a közös alkalmazott javadal-

mazásának az egyes tulajdonosok között való megosz-
lása, stb.

A mai közlekedési viszonyok mellett nem az a lényeg-
ges, hány km-re lakik az erdőtiszt a kezelésére bízott erdőtől.

Nem lehet hatósági rendelkezéstől, vagy jóváhagyás-
tól függővé tenni azt, hogy vajjon a birtokos az erdőtiszt-
nek a birtok területén belül, vagy azon kívül ad-e lakást,
mert a lényeg csak az, hogy a szaktudásnak a gazdálkodás-
ban érvényesülnie kell.

Vajjon maga az államerdészlet gondolt-e arra, hogy
az állami kezelésbe vett erdők kezelését ellátó tisztikarnak
csak egy igen kis része lakik a tulajdonképeni kezelési kör-
zetén belül.

Miért akar tehát itt pápább lenni a pápánál?

De ugyanígy vagyunk a szolgálati teendők megállá-
pításánál is.

Az állami erdőfelügyeletet ebből a szempontból csak
az az egy dolog érdekelheti, hogy az alkalmazott erdőtiszt-
nek el kell látnia minden olyan teendőt, amelyet törvényes
rendelkezések a szakképzettséghez kötnek.

Teljesen a birtokos elhatározásától függ azonban az,
hogy pl. az anyag- és pénzkezelést, az értékesítést, a szál-
lítások lebonyolítását és még akárhány ilyen teendőt rá-
bízza-e az erdőtisztre, vagy sem.

Mindaddig, amíg a birtokos egyebekben a törvény
rendelkezéseit betartja, a megfelelő szakértő munkaerőt
alkalmazza, a beavatkozásra jogcíme nincsen.

A mi véleményünk szerint tehát teljesen elegendő, ha
a birtokos az erdőtiszttel, vagy egyéb alkalmazottal együt-
tesen bejelentik, hogy a birtokos az illetőt alkalmazta és az
illető az alkalmazást, a törvény értelmében ráháruló köte-
lességeket felelősséggel vállalja.

A többi a birtokos és az alkalmazott magánjogi viszo-
nya, amibe talán tanácsot adni lehet, de beleavatkozni nem.

Ugyancsak kifogásoljuk a 113. §. ilyen értelmű ren-
delkezéseit is.

Egyedül az erdő őrzésével megbízott személyzet az,
amelyiknél a közvetlen közelben való lakást, vagy a meg-

felelő közlekedés lehetővételét olyan kelléknek tartjuk, amibe végső szükség esetén bele lehetne avatkozni, ha erre maga a törvény is jogalapot, vagy lehetőséget nyújtana.

De ami már a műszaki segédszemélyzetet illeti, itt megint csak az állami kezelés példájára hivatkozunk, minden különösebb részletezés nélkül.

Egyebekben is meggyőződésünk az, hogy az ilyen kérdésekbe való beavatkozás a legtöbb esetben csak indokolatlan surlódásokat és bizony igen sokszor jogos elkeseredést, vagy elkedvetlenedést váltanak ki a magánbirtokosnál és magánalkalmazottaknál egyaránt.

A rendelet 203. §-a az igénybe vett idegen szállítási eszközök (vasút, stb.) használati díjának a megállapítását tárgyalva azt a rendelkezést tartalmazza, hogy ha a használt szállító berendezés beruházási összegének évi törlesztési költségeiből, valamint a fenntartási költségekből a használat arányában kiszámított szállítási díj, vagy fizetendő összeg „a szállított termékek értékének meg nem felel és magasabb annál a költségnél, amely másféle módon való szállítás esetében tapasztalat szerint felmerülne, az erdőrendészeti hatóság a használati díjnak a fenti módon kiszámított összegét megfelelően mérsékelje.“

A rendelkezés teljesen hibás.

Mert, ha egy termék az igazságosan kiszámított szállítási költséget meg nem bírja, akkor azt nem szabad, vagy nem lehet ilyen módon kitermelni.

Semmivel sem tudjuk indokolni a szállítóeszköz tulajdonosával szemben azt a követelményt, hogy ráfizetés formájában ő fedezze a másik tulajdonos szállítási költségeinek egyrészét pusztán azért, hogy a másik több haszonhoz jusson.

Nem lehet senkitől elvenni valamit azért, hogy ezzel kifejezetten mást gazdagítsunk.

Ha pedig a másféle módon való szállítás olcsóbb, akkor semmi szükség nincs a más szállítóeszközének az igénybe vételére, hanem tessék az olcsóbb szállítási módot alkalmazni.

A 281. §. 1. bekezdése kimondja, hogy a közérdekből

telepített erdőt az erdőgazdasági művelés alól nem lehet kivonni.

Maga a rendelet állít tehát olyan korlátozást, amelyen korlátozást a törvény nem ismer, sőt amelyik korlátozás a törvény intencióival is ellentétben áll.

Hiszen pl. a véderdőre vonatkozólag sem áll fenn ez a tilalom arra az esetre, ha a véderdőül való kijelölés oka megszűnik, vagy pl. a védelmet igénylő tárgy vagy ingatlan tulajdonosa a hozzájárulást nem fizeti meg.

Itt sem lehet tehát más kikötést alkalmazni, mint azt, hogy a feltétlen fenntartás kötelezettsége addig az ideig áll fenn, ameddig a közérdekű erdőtelepítést szükségessé tevő indokok fennállanak.

Azontul a kiirtásra nézve csak azokat a feltételeket lehet irányadóul venni, amelyek bármely más erdőterület kiirtására nézve irányadók.

Egyébként is az ilyen feltétlen tilalmakat az élet nem tűri, mert pl. út- vagy vasútépítés, bányaművelés, vagy egyéb hasonló esetekben ezt a rendelkezést maga az illetékes kormánytényező fogja áthágni.

A 487. §. a fahasználatok engedélyezésére vonatkozik a még üzemterv szerint nem kezelt erdőkben.

Kifogásunk itt a 4. bekezdés ellen van.

Ez a bekezdés arról beszél, hogy ha a tulajdonos rendkívüli használatot kér, vagy az eddig alkalmazott vágásforduló leszállítását kéri, akkor a kérelmet csak a miniszterium bírálhatja el.

Itt is fenntartjuk azt az álláspontunkat, hogy addig, amíg üzemterv nincs, nincs megállapított vágásforduló és nincs rendkívüli használat.

Nem ismerjük el a felügyeletnek azt a jogát, hogy a birtokos megnyilatkozása, vagy meghallgatása nélkül képzeti vágásfordulót állapítson meg és ezen az alapon tegyen különbséget rendes és rendkívüli használatok között.

Teljesen újszerű dolog a 491. §., amelyik kimondja, hogy szabad rendelkezésű 20 kat. holdat meg nem haladó erdőket az üzemterv alkalmazása előtt az erdőigazgatóság célszerű csoportosítással a miniszter külön rendeletében meg-

állapított irányelvek mellett együttesen szabályozott használatra szoríthat.

Lényegében kényszertársulás.

Bármilyen óhajtandónak tartjuk is, nem találhatunk rá törvényes alapot, sőt véleményünk szerint ellenkezik a 307. §. 2. bekezdésével, amelyik a tulajdonos által az üzemterv elkészítéséig gyakorolható legkisebb használat mértékét megszabja.

Mert ezen az alapon addig, amíg az üzemtervet a törvény rendelkezései alapján az erdőigazgatóság díjtalanul el nem készíti, azt a birtokost, akinek az egész erdeje pl. 10—12 éves akác-sarjerdő vagy 15—20 éves tölgy-sarjerdő, akár 1—2 évtizedig is el lehet ütni minden használat lehetőségétől.

Ügylátszik, hogy ezeknek a kérdéseknek az elbírálásánál nem tudta a rendelet tervezője teljesen beleélni magát abba az elgondolásba, amit a törvény tárgyalásakor igen sokszor kifejezésre juttattunk.

Ez pedig az, hogy teljesen meg kell elégednünk azzal, ha egy hosszabb, vagy rövidebb vágásforduló lejártával minden erdőben meg tudjuk közelíteni a szabályos állapotot.

A 493. §. a törvényben megszabottnál kisebb minősítésű alkalmazott felfogadásának lehetőségére vonatkozólag tartalmaz rendelkezéseket.

Ennek a §-nak, véleményünk szerint értelemszerűleg is, de a törvény szövegének megfelelően is az V. fejezetre vonatkozó §-ok között van a helye, mert itt nagyon könnyen adhat félreértésekre alkalmat.

A 495. §. 2. bekezdése a ma alkalmazott, de a törvényben előírt képesítéssel nem rendelkező erdőtiszték további alkalmazására vonatkozólag rendelkezik.

Kiköti, hogy abban az esetben, „ha az erdőbirtok nagyobb kiterjedésére, valamint az alkalmazott képzettségére és rátermettségére való figyelemmel az erdőrendészeti hatóság az erdőgazdaság megfelelő ellátását teljes mértékben nem látná biztosítotttnak, a tulajdonost erdőmérnök szaktanácsainak állandó igénybevételére kötelezheti, stb.“

Ez a rendelkezés ismét erősen túlmegy a 309. §. rendelkezésén, amelyik nemcsak azt mondja meg, hogy az ilyen alkalmazottat a birtokos a szolgálatban továbbra is megtarthatja, de azt is, hogy azt a megállapított személyzeti létszámba be kell számítani.

Elismerjük azt, hogy az erdőfelügyelőség — ha sokat jár a helyszínen, amire ma, sajnos, alig van példa — meglátja az erdőn azt, vajjon hivatása magaslatán áll-e a törvényszerű képesítés nélküli alkalmazott.

Véleményünk szerint azonban ez csak azt vonhatja maga után, hogy az erdőfelügyelőnek gyakrabban kell kijárni és úgy a birtokost, mint az erdőtisztet megfelelő jótanáccsal ellátni, a hibákra figyelmeztetni.

Ha pedig a figyelmeztetés nem használ, a megtorló intézkedéseket kell alkalmazni.

Sőt kétségtelenül joga van az erdőfelügyelőnek arra is, hogy a birtokos figyelmét a hiányokra és azok következményeire fölhívja és ajánlja neki külön szaktanácsadó alkalmazását.

Arra azonban, hogy a szaktanácsadó alkalmazására a birtokost határozattal kötelezni lehessen, a mi véleményünk szerint, a törvény jogalapot nem ad.

Itt említjük meg azt a sajnos hiányt, hogy a végrehajtási utasításból kimaradt az egy erdőtiszt kezelésére bízható legnagyobb erdőterület megállapítása.

A 104. §. 10.000 kat. holdban állapítja meg azt a területet, amire egy erdőtiszt szaktanácsadói kötelezettséget vállalhat, s ezt a területhatárt a valamelyik birtoknál állandóan alkalmazott erdőtisztre nézve a kezelésére bízott területtel együtt 8000 holdra mérsékli.

Mi készséggel elismerjük azt, hogy a gazdaság viszonyai, az üzemmód, a fanem, terepviszonyok, a birtok fekvése, stb. erősen befolyásolják azt a mértéket, amennyit egy erdőtiszt gondozására bízni lehet.

Nem tudjuk azonban okát találni annak, miért maradt ki a 6000 holdas maximális birtokhatár akkor, amikor ezt maga az érdekeltség is minden kifogás nélkül fogadta el.

Szívesen láttuk volna azt is, ha a végrehajtási uta-

sítás végleges határt szabott volna egy fix időpont megállapításával az üzemtervek elkészítésére, mert az utasításban foglalt megoldás mellett az összes üzemtervek elkészülte nagyon bizonytalan ideig tolódhatik ki.

Belátjuk azt is, hogy a ma rendelkezésre álló személyzet mellett, magának az államrendészeti adminisztrációnak is nagy gondot okoz a kötelezettségek teljesítése.

Ezen azonban, véleményünk szerint, nem így kell segíteni.

Ha már most az elmondottakat összegezzük, örömmel állapítjuk meg azt, hogy a végrehajtási utasítás túlnyomó nagy része teljes mértékben fedi azokat az intenciókat, amik a törvényalkotót vezették.

Az általunk felsorolt hiányok és észrevételek legnagyobb része olyan, amit az utasítás megváltoztatása nélkül is pótolni vagy kiigazítani lehet a végrehajtás során.

Készséggel igazoljuk azt is, hogy az általunk kifogásolt intézkedéseket az erdőgazdaság ügyei iránt való lelkesedés és a célok minél gyorsabb elérésére való törekvés sugalmazta.

Véleményünk szerint azonban, ha sikerül vállvetett munkával elérnünk azt, ami a törvény helyes végrehajtását egyedül biztosíthatja, s amit mindnyájan óhajtunk: a személyzet megfelelő szaporítását és az utazások lehetővé tételét, akkor ezek nélkül az intézkedések nélkül is igen gyorsan fogjuk a kívánt célt elérni.

Mert csak akkor lehet az állami erdőfelügyelet az, aminek mindnyájan tudni szeretnők: a birtokos felvilágosító, segítő, jóbarátja és minden nehézségében tanácsadója, ha a kormányzat módot ad arra, hogy az erdőgazdaság ügyeivel kinn a helyszínén megfelelő időközökben foglalkozni tud.

Adja Isten, hogy minél előbb úgy legyen!

*

Chronik. Von Z. Bíró.

Kritische Besprechung der Vollzugsanweisung des neuen Forstgesetzes. Die getroffenen Verfügungen ergänzen grösstenteils nützlich das Gesetz, die staatliche Überwachung der Forst-

wirtschaft kann jedoch in gewünschtem Masse nur bei entsprechender Vermehrung des Personalstandes wirksam werden.

Chronique, par Z. Biró.

Analyse critique du Règlement d'application de la nouvelle loi forestière.

Editorials. By Z. Biró.

A critical discussion of the Instruction as to the application of new Forest Law.

Szikfásítási kísérletek.

Írta: vitéz Tikos Béla

Dr. Whang Wei-Yen szívélyesen rázta meg a kezemet és örök mosolya talán még egy fokkal nyájasabb volt a rendesnél is. Biztosított, hogy sohasem felejtí el a „Hortobagi“-t és örömmel állana szolgálatomra, amennyiben az szerénységének módjában volna.

Rögtön ceruzát fogtam és beírtam a jegyzőkönyvébe: „*Populus euphratica*, *Populus pruinosa*“, kértem, hogy ebből a két nyárfafajból valahogy küldjön nekem dugványt, vagy valami olyant, amiből ezeket a fajokat tovább lehetne tenyészteni Magyarországon. Azt mondta: ez bajos, mert az egyenlítőn kell áthozni, meg a Vörös-tengeren, tehát a világ legforróbb tengerén és az út egy hónapig tart, de érdeklődni fog, hogy nem lehetséges-e mégis?

Ez két érdekes nyárfaj. Mindkettő sivatagok szélén is él, nagy szárazföldek belsejében is és Magyarország szélességi fokai közt is. A *P. Pruinosa* a kirgizsteppe szélén egy hosszúkás folton a föld egyik legvigasztalanabb helyén tenyészik, a *P. euphratica* sokkal tágabb teret foglal el, de mindenütt meleg és száraz helyeken fordul elő a Taklamakan sivatag szélétől a Szahara széléig. Bizonyára mindkettő él sós és szikes talajon is.

A Taklamakán szélén az utolsó fás növény a *P.*